

THE INSPECTION OF A VEHICLE VERSUS THE SEARCH OF A VEHICLE

Ivan Anane

Assist. Prof., PhD, "Ovidius" University of Constanța

Abstract: The inspection consists of the interior and exterior examination of a vehicle or any other means of transport, or its components, under the law in criminal proceedings. Before the inspection starts, the person is being asked to willingly hand over the sought objects. According to the law, the inspection of a vehicle can be ordered by a judge. Being a procedural act with particular implications, the inspection of a vehicle must be recorded in a protocol with a abundance of details the entire work done by the criminal investigation body and its results. A copy of the protocol remains in possession of the person whose vehicle was searched. At this operation, it is mandatory that the forensic specialist participates. The inspection of a vehicle, has evidential value only to the extent that it corroborates with the other evidence and other means of evidence provided in the case. Vehicle search is the activity which aims to thoroughly check vehicles (including the trunk), the vehicle driver's documents, and where appropriate, travelers and passengers, the luggage they have with them, and the legality of carriage of goods and persons. After the search of the vehicle is done, a report will be done in which the activity carried out has been done, the objections of the participants and the possible statement of the owner. The protocol will be done in duplicate and one of them will remain with the vehicle owner. If forbidden goods are found in the vehicle, at detaining, it will be mentioned in the report with identifying characteristics of the goods. The search of a vehicle doesn't have the nature of the inspection of a vehicle in terms of art. 167 from the New Code of criminal procedure but is a police activity done when there are solid clues about committing crimes, act of contraventional kind, the existence of goods that are being detained or resulted from crimes.

Keywords: inspection, search, vehicle, person, report.

Percheziția unui vehicul. Conform art. 167 din Noul Cod de Procedură penală, percheziția unui vehicul constă în examinarea exteriorului ori interiorului unui vehicul sau a altui mijloc de transport ori a componentelor acestora.

În cazul în care există o suspiciune rezonabilă că prin efectuarea unei percheziții vor fi descoperite urme ale infracțiunii, corpuri delictive ori alte obiecte ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, organele judiciare sau orice autoritate cu atribuții în asigurarea ordinii și securității publice procedează la efectuarea acesteia.

Percheziția unui vehicul se efectuează în scopul descoperirii:

- urmelor fapte săvârșite ;
- obiectelor, înscrisurilor sau valorilor ce pot servi ca mijloc de probă;
- obiectelor deținute contrar dispozițiilor legale;
- altor semne revelatoare ale faptei săvârșite.

Înainte de începerea percheziției, persoanei percheziționate i se solicită predarea de bunăvoie a obiectelor căutate. Dacă obiectele căutate sunt predate, nu se mai efectuează percheziția, cu excepția cazului când se consideră util să se procedeze la aceasta, pentru căutarea altor obiecte sau urme.

Conform legii, percheziția unui vehicul poate fi dispusă de judecător.

Percheziția se efectuează de procuror sau de organul de cercetare penală, însoțit, după caz, de lucrători operativi.

Persoanelor prevăzute de lege li se aduce la cunoștință că au dreptul ca la efectuarea percheziției să participe un avocat. Dacă se solicită prezența unui avocat, începerea percheziției este amânată până la sosirea acestuia, dar nu mai mult de două ore de la momentul la care acest drept este comunicat, luându-se măsuri de conservare a locului ce urmează a fi percheziționat. În cazuri excepționale, ce impun efectuarea percheziției de urgență, sau în cazul în care avocatul nu poate fi contactat, percheziția poate începe și înainte de expirarea termenului de două ore.

De asemenea, persoanei percheziționate i se va permite să fie asistată ori reprezentată de o persoană de încredere.

Organul judiciar este obligat să se limiteze la ridicarea numai a obiectelor și înscrisurilor care au legătură cu fapta pentru care se efectuează urmărirea penală. Obiectele sau înscrisurile a căror circulație ori deținere este interzisă sau în privința cărora există suspiciunea că pot avea o legătură cu săvârșirea unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu se ridică întotdeauna.

Este interzisă efectuarea în același timp cu percheziția a oricăror acte procedurale în aceeași cauză, care prin natura lor împiedică persoana la care se face percheziția să participe la efectuarea acesteia, cu excepția situației în care se desfășoară, în aceeași cauză, simultan mai multe percheziții.

Obiectele sau înscrisurile se prezintă persoanei de la care sunt ridicate și celor care asistă, pentru a fi recunoscute și a fi însemnate de către acestea spre neschimbare, după care se etichetează și sigilează.

Obiectele care nu pot fi însemnate ori la care nu se pot aplica etichete și sigilii se împachetează sau închid, pe cât posibil la oaltă, după care se aplică sigiliul. Obiectele care nu pot fi ridicate se sechestrează și se lasă în păstrare fie celui la care se află, fie unui custode.

Obiectele, înscrisurile sau valorile descoperite se fotografiază (se filmează) la locul unde au fost găsite, și după ce au fost arătate percheziționatului și martorilor asistenți sunt însemnate spre neschimbare, ori după caz împachetate și sigilate. Fotografiile efectuate (filmul efectuat) trebuie să redea cu acest prilej atât obiectele, înscrisurile sau valorile găsite, cât și locul lor de ascundere, mai ales dacă este vorba de locuri special amenajate.

Obiectele ori înscrisurile ridicate care constituie mijloace de probă sunt atașate la dosar sau păstrate în alt mod, iar urmele săvârșirii infracțiunii se ridică și sunt conservate.

Obiectele, înscrisurile și urmele ridicate, care nu sunt atașate la dosar, pot fi fotografiate. Fotografiile se vizează de organul de urmărire penală și se atașează la dosar.

Mijloacele materiale de probă se păstrează de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată la care se găsește dosarul, până la soluționarea definitivă a cauzei.

Obiectele care nu au legătură cu cauza se restituie persoanei căreia îi aparțin, cu excepția celor care sunt supuse confiscării, în condițiile legii.

Obiectele ce servesc ca mijloc de probă, dacă nu sunt supuse confiscării, în condițiile legii, pot fi restituite, chiar înainte de soluționarea definitivă a procesului, persoanei căreia îi aparțin, în afară de cazul când prin această restituire s-ar putea stânjeni aflarea adevărului. Organul de urmărire penală sau instanța de judecată pune în vedere persoanei căreia i-au fost restituite obiectele că este obligată să le păstreze până la soluționarea definitivă a cauzei.

Obiectele ce servesc ca mijloc de probă, dacă nu sunt restituite, se conservă sau se valorifică potrivit legii.

Fiind un act procedural cu implicații deosebite percheziția unui vehicul trebuie consemnat într-un proces verbal care să reflecte cu lux de detalii întreaga activitate desfășurată de către organele de urmărire penală și rezultatele acestora.

Procesul-verbal de percheziție trebuie să cuprindă:

- numele și prenumele persoanei a cărei vehicul a fost percheziționat;
- numele, prenumele și calitatea persoanei care a efectuat percheziția;
- enumerarea obiectelor găsite cu ocazia percheziției;
- locul unde este încheiat;
- data și ora la care a început și ora la care s-a terminat efectuarea percheziției, cu menționarea oricărei întreruperi intervenite;
- descrierea amănunțită a locului și condițiilor în care înscrisurile, obiectele sau urmele infracțiunii au fost descoperite și ridicate, enumerarea și descrierea lor amănunțită, pentru a putea fi recunoscute; mențiuni cu privire la locul și condițiile în care vehiculul a fost găsit.
- numele, prenumele, ocupația și adresa martorilor asistenți;
- numele, prenumele și unitatea din care fac parte ceilalți participanți (specialiști, interpret, apărător);
- temeiul legal al percheziției (autorizația judecătorului);
- adresa la care se găsește locul percheziționat;
- mențiune despre legitimarea organului de urmărire legală;
- arătarea scopului și prezentarea autorizației ;
- precizarea expresă a faptului că persoanei percheziționate i s-a solicitat să predea bunurile, înscrisurile sau valorile ce interesează cauza ori pe cele deținute contrar dispozițiilor legale și răspunsul dat de cel al cărui vehicul a fost percheziționat;
- precizare că obiectele și înscrisurile sau valorile descoperite au fost arătate persoanei al cărei vehicul a fost percheziționat și martorilor asistenți, au fost însemnate spre neschimbare, ambalate, etichetate și sigilate ;
- mențiune expresă că în afara bunurilor, înscrisurilor ori valorilor descoperite și descrise în procesul verbal nu s-a mai ridicat nimic altceva.

- fotografiile judiciare efectuate cu indicarea mărcii aparatului de fotografiat, a filmului folosit și a sensibilității acestuia, scara la care s-a întocmit schița locului faptei, precum și a mărcii aparatului de filmat (dacă s-a folosit);
- dacă sunt sau nu obiecții ale percheziționatului sau a observației ale celorlalte persoane participante atât cu privire la modul cum s-a efectuat percheziția, cât și cu privire la cele consemnate în procesul verbal;
- număr de exemplare în care s-a încheiat procesul verbal și destinația acestora.

Procesul-verbal trebuie semnat pe fiecare pagină și la sfârșit de cel care îl încheie și de persoana al cărei vehicul a fost percheziționat. Dacă persoana al cărei vehicul a fost percheziționat nu poate sau refuză să semneze, se face mențiune despre aceasta, precum și despre motivele imposibilității sau refuzului de a semna.

O copie a procesului-verbal se lasă persoanei al cărei vehicul a fost percheziționat.

La această activitate participă în mod obligatoriu specialistul criminalist.

Procesul verbal de fixare a rezultatelor percheziției trebuie să fie redactat clar, să redea cu fidelitate activitatea desfășurată și rezultatele obținute.

La procesul-verbal de percheziție se anexează planșa fotografică care trebuie să cuprindă toate fotografiile judiciare efectuate cu ocazia desfășurării acestei activități precum și mențiunile explicative făcute în dreptul fiecărei fotografii. Planșa fotografică trebuie semnată pe fiecare pagină de specialistul criminalist.

Copie la procesul verbal se lasă persoanei al cărei vehicul a fost percheziționat ori reprezentantului acesteia sau unui membru al familiei, iar în lipsă celor cu care locuiește sau a unui vecin și, dacă este cazul, custodelui.

Percheziția unui vehicul are valoare probatorie numai în măsura în care se coroborează cu celelalte probe și mijloace de probă administrate în cauză.

Controlul vehiculelor. Conform articolului **35(3) din OUG 195/2002**, în exercitarea atribuțiilor care îi revin, polițistul rutier are dreptul să **verifice** vehiculul, precum și identitatea conducătorului sau a pasagerilor aflați în interiorul acestuia **atunci când există indicii despre savârșirea unei fapte de natură contravențională sau penală.**

Controlul vehiculelor este activitatea care are drept scop verificarea minuțioasă a acestora (inclusiv a portbagajului), a documentelor conducătorului auto și, după caz, a călătorilor și

pasagerilor, a bagajelor pe care le au asupra lor, precum și a legalității transporturilor de bunuri sau persoane.

Polițiștii pot să efectueze control asupra oricărui vehicul aflat în zona de competență și pe timpul îndeplinirii misiunilor specifice pentru a preveni săvârșirea unor infracțiuni sau pentru probarea acestora (cu excepția celor ale Corpului Diplomatic).

Oprirea și controlul unui vehicul se execută când:

- există date și informații că s-au comis infracțiuni și contravenții;
- există suspiciuni că vehiculele vizate transportă bunuri, valori provenite din săvârșirea unor fapte ilicite ori persoane urmărite;
- se execută acțiuni punctuale;
- se aplică măsuri speciale (carantină, filtre, protecția unor zone calamitate, izolarea unor zone unde s-au produs catastrofe);

Cu ocazia controlului se urmărește descoperirea:

- persoanelor ascunse în vehicul în scopul de a se sustrage urmăririi ori de a intra ori ieși în/din locuri interzise;
- persoanelor răpite sau sechestrate, evadaților, dezertorilor;
- bunurilor care provin din infracțiuni ori contravenții sau care pot servi la săvârșirea acestora;

Oprirea vehiculelor în trafic se execută prin folosirea mijloacelor de semnalizare acustică, luminoase sau prin semnalele polițistului prevăzute la articolul 88 din Regulamentul de aplicare a OUG 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicat. Se alege un loc adecvat care să permită poziționarea vehiculelor în afara părții carosabile, în parcări ori alte spații, astfel încât să nu fie afectată fluenta traficului rutier.

Pe timpul nopții aceste locuri trebuie să fie, de regulă, iluminate, evitându-se pe cât posibil, oprirea în locuri unde această manevră este interzisă prin lege.

Semnalul de oprire se efectuează cu brațul pe timp de zi, iar pe timp de noapte, cu bastonul iluminat sau reflectorizant, iar în lipsa acestuia prin balansarea în plan vertical a unui dispozitiv cu lumina de culoare roșie. În ambele situații se poate folosi și fluierul din dotare.

Polițistul se postează pe banda de circulație a vehiculului ce urmează a fi oprit, fără a depăși însă axul longitudinal al drumului, iar noaptea cât mai aproape de acostamentul acestuia, în momentul executării semnalului de oprire.

Aceste poziții asigură protecția polițistului și permit conducătorului auto să observe din timp semnalul și să oprească în condiții de siguranță.

Atunci când vehiculul ce urmează a fi oprit circulă în aceeași direcție, se pun în funcțiune semnalele luminoase de culoare roșu și albastru și pe cele sonore, după care, de regulă, se va circula în spatele vehiculului vizat până când conducătorul acestuia se conformează semnalelor și oprește.

Oprirea se poate face și prin punerea în funcțiune a dispozitivului cu mesaje variabile, care va fi setat pe poziția **‘Stop, Poliția’** sau cu brațul. În cazul în care conducătorul auto vizat nu dă curs semnalelor efectuate, se utilizează dispozitivul de amplificare a vocii, somându-l să oprească și se execută, după caz și semnalul regulamentar cu brațul, pe timp de zi, ori cu bastonul reflectorizant, pe timp de noapte.

Atunci când vehiculul ce urmează a fi oprit circulă din sens opus, se execută semnalul de oprire din vehicul, pe fereastra din stânga, prin balansarea în plan vertical a brațului ori a bastonului reflectorizant.

În cazul în care conducătorul vehiculului nu oprește, se procedează la începerea urmăririi acestuia, concomitent cu anunțarea dispeceratului despre situația creată, a datelor de identificare ale vehiculului și a motivelor care au determinat luarea măsurii, solicitând ajutorul efectivelor aflate în zonă.

În situația în care există date și informații că s-au comis infracțiuni, iar vehiculele vizate transportă bunuri, valori provenite din săvârșirea unor astfel de fapte ori persoane urmărite, la controlul vehiculului trebuie respectate următoarele reguli:

- după verificarea documentelor, se solicită conducătorului auto și pasagerilor să iasă din vehicul, pe rând și se supraveghează cu atenție;
- se identifică un martor asistent, dacă este posibil;
- se controlează interiorul vehiculului și, după aceea, al portbagajului;
- în situația în care se găsesc bunuri, valori provenite din săvârșirea unor fapte ilicite, se procedează la inventarierea și ridicarea acestora în vederea cercetărilor, în conformitate cu prevederile legale, această activitate se poate realiza la fața locului sau la sediul poliției;
- în cazul în care este depistată o persoană urmărită, aceasta va fi condusă la sediul poliției;

- dacă persoana refuză controlul în portbagaj și habitacul, se solicită întăriri, dacă este cazul și se procedează la efectuarea controlului fără acordul acesteia; dacă se opune, se iau măsuri de imobilizare;
- în situația în care conducătorul vehiculului trebuie condus la sediul poliției, vehiculul acestuia va rămâne staționat în locul depistării, sistemele de închidere fiind asigurate; dacă este posibil, vehiculul va rămâne în custodia unei persoane, consemnând datele de identificare ale acesteia;
- în cazul în care se impune aducerea vehiculului la sediul poliției, acesta nu va fi condus de către conducătorul în cauză.

Controlul se execută, de regulă, de minimum doi polițiști, dintre care cel puțin unul va avea rol de protecție prin adoptarea unei poziții favorabile pentru a supraveghea atât partenerul său, cât și pe ocupanții vehiculului, fiind pregătit să intervină imediat.

Vehiculele controlate și persoanele legitimate cu această ocazie vor fi înscrise în raportul întocmit de polițist la ieșirea din serviciu, menționându-se numărul de înmatriculare, numele și prenumele proprietarului și conducătorului vehiculului, ora, locul, motivul opririi și măsurile luate.

Controlul vehiculelor se execută în prezența a cel puțin un martor asistent căruia i se va aduce la cunoștință despre activitatea ce urmează a se efectua. După efectuarea controlului vehiculului se va întocmi un proces verbal în care se va descrie activitatea desfășurată, obiecțiile participanților precum și eventualele declarații ale deținătorului.

Procesul verbal se va întocmi în două exemplare din care unul se va lăsa deținătorului vehiculului. În cazul în care se vor găsi în vehicul bunuri interzise la deținere se va menționa despre acest lucru în procesul verbal, cu descrierea amănunțită a bunurilor.

Controlul vehiculului nu are caracterul unei percheziții în sensul art. 167 din Noul Cod de procedură penală ci este o activitate polițienească desfășurată în momentul în care există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unor infracțiuni, fapte de natură contravențională, existența unor bunuri interzise la deținere sau provenite din infracțiuni.

Concluzii. Atât legislația noastră cât și legislația internațională, la care și România este parte, prevede expres posibilitatea executării controlului vehiculelor fără autorizare specială. Comisia Europeană pentru Drepturile Omului, prin Hotărârea nr. 5488/1972 și Recomandarea nr. 45/1972, arată că în percheziționarea vehiculelor, poliția acționează în cadrul obligațiilor sale,

care au ca obiect descoperirea delictelor și culegerea datelor(elementelor) doveditoare, neputând fi extinsă, în mod arbitrar, noțiunea de domiciliu și asupra vehiculelor. În plus, articolul 165 alin. (2) Noul Cod de procedură penală menționează faptul că percheziția vehiculelor urmează regimul percheziției corporale.

Să nu facem confuzie între verificarea vehiculului de către poliția rutieră și percheziția asupra vehiculului care poate presupune inclusiv demontarea capitonajelor, a fețelor de uși, a rezervorului, dacă există suspiciuni că în interior s-ar afla bunuri ce ar putea constitui mijloace materiale de probă.

Oprirea și controlul unui vehicul în traficul rutier pot fi executate atunci când există date și informații că vehiculele vizate transportă bunuri sau valori provenite din infracțiuni ori persoane urmărite, dar și atunci când organul judiciar trebuie să pună în aplicare măsuri de poliție administrativă (carantină, filtre, protecția unor zone calamitate, izolarea unor zone unde s-au produs catastrofe. Această modalitate de percheziție prezintă unele particularități sub aspectul posibilităților de ascundere pe care le oferă mijloacele de transport. Ca urmare, percheziția unui autoturism, sau a altui mijloc de transport, va fi efectuată de persoane ce dispun de cunoștințe în acest domeniu.

În practică, au apărut cu o anumită frecvență, ca locuri special amenajate pentru ascunderea bunurilor de contrabandă, următoarele: locuri în compartimentul destinat mărfurilor cu căi de acces aferente bine disimulate, ascunzători în instalația de producere a frigului pentru compartimentul de marfă, în locașul acumulatorilor, ascunzători create prin dublarea podelei și a pereților compartimentului destinat transportului de mărfuri, în locașul siguranțelor electrice, în salteaua sau alte componente ale paturilor, de-a lungul axului volanului.

BIBLIOGRAPHY :

1. Constituția României ;
2. Noul Cod de Procedură Penală ;
3. Ordonanța de urgență a Guvernului României nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, aprobată din Legea nr. 49/2006 republicată, actualizată prin OG 63/06.09.2006, aprobată și modificată prin Legea nr.6 din 09.01.2007, modificată și completată prin OUG nr.69/28.06.2007.

4. Regulamentul de aplicare al Ordonanței de urgență nr.195/2002 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1391 publicată în Monitorul Oficial nr.876 din 26 octombrie 2006.
5. Dobrinoiu Vasile ș.a. – *Îndrumar de cercetare penală*, Ed. Atlas Lex, București, 1994;
6. Anane Ivan - *Elemente de teorie și tactică a organelor de urmărire penală*, Editura Pro Universitaria, București 2014;
7. Nistoreanu Ghe. și colab. – *Drept procesual penal*, Ed. Europa Nova, București, 1996;
8. Neagu Ion – *Drept procesual penal, Tratat*, Ed. Global Lex, București, 2002;
9. Aionițioaie Constantin ș.a. - *Tratat de tactică criminalistică*, Ed. Carpați, București, 1992;
10. Bercheșan Vasile ș.a. – *Cercetarea penală(criminalistică–teorie și practică)*, Ed. Icar, București 2001